

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 450 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un sir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
stratiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Dr. Vasile Hossu.

(Omul și opera.)

II.

Vlăstar a unei distinse familii de preot, crescut în atmosfera aceasta luminoasă, nutrit mereu în ambiț și aspirații, și-a pregătit însuși calea spre mărirea ulterioară. Ca student a fost de o agerime proverbială, în cunoștința limbilor a excelat de cu vreme, în tocmai ca și în virtuțile ce și le însuși la casa părințească. Trimis la Roma a continuat a fi cel dintâiu între cei mai buni. La câțiva ani vorbea deja italiana și franceza cu eleganță, ce l'a caracterizat. Reîntors acasă, avu fericirea să fie cunoscut în cercuri cât mai largi. Celce făcea cunoștința tinărului preot dela Roma, rămânea copleșit de ființa lui fermecătoare. Un om care nu putea să aibă dușmani. Ca profesor seminarial la Blaj, se afirmă pe toate terenele vieții publice, având întotdeauna el inițiativa lucrurilor mari. Blajul era centrul mitropoliei, fără a se dovedi cum se aștepta, în aceasta direcție. Lucrul de căpetenie era pe vremea aceasta înființarea unei foi politice și la stăruința lui și a tovarășilor săi, apărură — Unirea.

În opinia noastră publică exista un puternic curent dușmănos intereselor noastre bisericești-naționale. O seamă de oameni de calibrul, fură preocupați de idei centrifugale. Niculae Densușianu publicase studiul binecunoscut, în care pe față neagă orice rost — afară de cel istoric — ce l'ar mai avea biserica unită la îndrumarea poporului român. Mirenii noștri fură copleșiți de argumentările false, de tendințele diafane, cari cercau să distrugă temelia existenței noastre. Constituția bisericii neunite, rolul intelectualilor acolo, liberalitatea dovedită de biserica orto-

doxă și celealalte, lărgiau prăpastia mereu în jurul nostru.

Lumea trebuia lămurită, vrășmașii răpuși, cei mici la suflet ridicăți, rătăciții readuși la calea adevărului. Pressa aproape întreagă luase poziție contrară nouă. Astfel s'a născut Unirea din nevoile vremii și la stăruința unor oameni luminați și înțelegători.

A croi atitudinea noului organ, a împăciui toate interesele, a mulcomi patimile și rectifica istoria falsificată, iar pe cei răi ai pune la locul lor, a fost sarcina grea a începutului. Vasile Hossu s'a angajat însuși ca redactor ai primilor ani, se facă munca aceasta titanică, să croiască calea viitorului acestui organ și prin el clerului și bisericii întregi.

Și dacă Vasile Hossu cu tovarășii săi de principii nu ar fi făcut absolut nimic altceva, decât să realizeze visul acesta secular al preoțimii, totuși ar fi vrednici să fie socotit între cei nemuritori.

Dar activitatea lui din 1890 nu s'a mărgănit numai la atâta. Patria se înființase la câțiva ani înainte, el croi celealalte. Reuniunea de femei din Blaj e opera lui, Casina română, gruparea meseriașilor, noile orânduiri la administrația fondurilor formară tema lui predilectă. Gruparea și organizarea era lozincea vremii și Hossu știu cu o stăruință de fer să o aplice împrejurărilor noastre. În Unirea apărură articoli dearândul în direcția aceasta și pe urma lor răsăreau societățile pii, naționale, economice, pretutindenea.

Pentru a înnoi legăturile noastre cu Roma, a înnađuși patriotismul acela local, ce din un amor propriu rău înțeles, nu mai voia să știe de nimic, urni societatea noastră la excursii pii și științifice prin Italia și Apus. Se porniră pelerinajele și excursiile științifice, la

cari participă toți cei ce înțeleg zorile unui nou rost al nostru de a fi. El cutreerese Franța, Germania, Orientul, urmărind pretutindenea cu acel fin spirit de observație lucrurile.

Idei nouă de progres, de avânt, reforme mari, prinse din Apus și Orient, își fac apoi cale din măiestrul lui condeiu în coloanele Unirii. Acasă cutreera tot petecul de pământ locuit de români, studiind mereu și meditând asupra mijloacelor, cari ar face să triumfeze cu atât mai mult biserica în mijlocul poporului nostru.

În deplină dezvoltare a facultăților sale intelectuali, în plenitudinea puterilor sale de bărbat cu extraordinare talente și de o pătrundere adâncă a situații, l-au aflat evenimentele anilor 92—94. În adunările municipiului, la congresele naționale bisericești i-a revenit pe acest timp rol de mare importanță. Dar mintea lui genială, simțul real și mai ales înțelegerea subtilă a împrejurărilor, l'au îndrumat la o atitudine întotdeauna rezervată. Fără a cădea în echivocuri și fără a-și închide toate ușile, el cultivă o politică oportunistă, stăruind a stoarce foloase generale din toate situațiile. Creșterea, cultura lui temeinică, orizontul larg al preocupărilor sale, l'au îndrumat la o politică reală, folositoare pentru biserica și neam, fără a-și periclita baza convingerilor și programul, ce era al întreg neamului românesc.

Un alt om în situația lui de mult dispărea în neant. Ori accepta fără rezerve punctul extrem și se făcea absolut imposibil sus, ori pornia pe panta contrară și își compromitea atitudinea jos, încetând în ambele cazuri de a mai fi factor de folos binelui obștesc. El însă s'a rezervat pe sine, spre marele noroc al întregii obștii românești, pentru timpuri mai bune.

Idealismul obiectiv.

— Revizuirea idealurilor —

Discurs acad. de epis. Dr. O. Prohászka

— Tradus de Dr. C. Pavel —

(Continuare.)

Idealismul subiectiv cu abstracțiile lui aeriene, precum și ideologiile raționalismului stau neputincioase în fața acestei întrebări. Deși aceste sisteme filozofice, de asemenea constată ceea ce e rău și și lupta împotriva răului, totuși nu-l pot suprima. Constată, că există răul și că pricina acestuia am fi noi înșine și ființa noastră cea mărginită; constată că acela izvorește din contrastele dintre lumea materială și cea spirituală, din ciocnirea idealului cu cruda realitate, recunoaște, că viața e o luptă continuă a binelui împotriva răului, recunoaște că tragicul e o categorie omenească, cu toate însă nu sunt în măsură de a ne pune în vedere biruința binelui asupra răului.

Cu totul altcum ni-se prezintă problema idealismului obiectiv. Aici forța biruitoare este binele înstăpănit asupra răului. Toate motivele moralei se războiesc împotriva răului, însă aceasta nu se întâmplă din pricina unor categorii abstracte ori stimulante organice, ci pentru realitatea obiectivă a bunătății, a frumuseții și a vieții sufletești față de cari răul, — un ce mărginit — este o negațiune și un defect. În chipul acesta nu ne scandalizăm văzând, că există răul, știind, că există și binele și mai știind și aceea, că binele acesta obiectiv ne înalță în suferință și în năcazuri.

Și credința aceasta în realitatea ideală nu se va clătina, văzând multele nesuccese și fiascuri, și mai văzând, cât de încet și anevoios se înstăpânește această realitate asupra sufletelor. Cătră tot ce-i sublim,

trebuie să privim luptându-ne și zicând: *Voi idealuri, voi sunteți, prin urmare trebuie să existați, voi mă preocupați, sub vraja și puterea voastră viețuiesc.* Și cum e atunci din întineric, din prăpastiile fără margini ale vieții, din zbuciumul idealurilor grăbiți ne întorcem cătră spiritualitatea supramondială și salvăm idealurile primordiale ale omenirii, reducându-le nu la om și la ceea ce cade sub simțurile lui, ci la Dumnezeu.

Iar dacă ni-s'ar pune întrebarea, că ce e realitatea aceea spirituală, pentru care idealurile sunt numai niște expresiuni adevărate concepțiilor noastre omenești, că adecă ce e spiritualitatea aceea supramondială; ce-i sufletul, ce-i Dumnezeu? La aceasta întrebare răspundem: noi nu suntem în putință de-a defini cu noțiuni proprii și exacte, nici ce-i sufletul și nici ce-i Dumnezeu, pentru că avem de-a face cu o substanță imperativă, ce stă peste noi, ajunge însă să știm atât, că-i realitate spirituală, că-i tăria și viața, de care suntem și noi fixați. De aici apoi timiditatea aceea, cu care vorbesc filozofii când e vorba de aceasta realitate spirituală, și de aceea — pare-mi-se — înzădar stăruiesc pe lângă *Euchen*, ca adecă să le destăinuiesc, ce-i realitatea aceea obiectivă ideală. „*Geisteswelt*“ — zice *Euchen*; iar unii o numesc *realitate spirituală supraindividuală*.

Această definiție ne satisface, pentru că lucrul de căpetenie nu-i acela, ca prin definiții cât se poate de exacte să prezint lumea aceasta superioară, ci să arăt, că nu-i ideie subiectivă, nu-i ideologie, ci realitate. Realitatea aceasta spirituală, ce planează peste noi și poartă cărma noastră, a cărei putere se resimte în toate adevărurile, postulatele, legile și forțele; acest *ceva superior*, care entrieră totul și e plin de lumină, căldură, muzică și armonie, acesta îndreaptă

în spre sine viața noastră ajunsă la conștiința de sine, acesta cearcă în viața noastră rost și valori. Această stare sufletească la început ni se prezintă drept neliniște și presimțire, pe încetul însă se întărește și stimulează sufletul nostru, făcându-l părtaș de aspecte mai limpezi, mai fermecătoare. Il atrage și îi desfășoară dimensiunile și motivele, și cu cât omul e mai bucuros de aceste, cu atât se desvoaltă — văzând cu ochii — și se întărește conținutul moral și spiritual al conștiinței de sine. Dumnezeu ca și bunătate, puritate, frumuseță și idealitate immanentă din ce în ce se întărește în conștiința noastră, și sufletul înmugurește și se exteriorizează în gândiri și sentimente nobile.

În fața realității supraindividuale a idealurilor omul — nevoias și instinctiv cum este, — par'că e o rădăcină ascunsă într'un sol umed, par'că e o ceapă de lea, a cărei menire este să răzbată într'o lume mai fină, mai transparentă, într'un mediu nespuse de frumos și bogat, adecă să iasă la aer și la soare. Natura, fenomenele fiziologice, biologice și toată energia vieții pentru om sunt numai pământ și rădăcini; aceste toate împreună ne dau natura, așadar nu sunt cultură. Cultura este o lume nouă, ea consistă în străbaterea rădăcinilor vieții noastre sufletești în lumea spirituală și în conștiința noastră etică, religioasă și mistică, ca și într'un mediu transparent și neasămuit de bogat. Și sufletul nostru odată ajungând într'acest mediu, sparge coaja existenței noastre naturale, face să dispară aspirările naturii brute și la atingerea cu realitatea aceasta mai fină și mai ideală, zărește noi lumini și raze și e stăpănit de noi porniri și avânturi. Se împreună nu numai cu pământul și cu lumea reală, ci și cu mediu-ul supraindividual și supramondial, cu mediu-ul, din care se revarsă toată lumina și căldura

FOIȚA.

Florile Yünnanului.

De Dr. Al. Borza.

În caleidoscopul războiului s'a ivit de curând un nume exotic, despre care puțini vor fi auzit pân' acuma. Se zice, că Yünnanul, o provincie chinezească, s'a ridicat cu arma împotriva prezidentului (ori împăratului?) Juansikkai.

Cu o frământare sângeroasă mai mult — vor zice zeloșii cititori ai gazetelor, — dar ce ne împoartă pe noi europenii civilizați o provincie obscură ca Yünnanul!

Și totuși sunt legături, am putea zice „sufletești“, trainice și ideale, între noi și provincia Yünnan. Puțină vreme înainte de izbucnirea războiului am început să importăm și să transplantăm în grădinile și glastrele noastre gingașele podoabe ale acestui ținut: florile.

Florile din Yünnan! Cu greu vom mai găsi un alt petec de pământ cu flori variate și frumoase, cu o vegetație atât de bogată ca și Yünnanul.

Întru câțiva ne explică acest fenomen situația geografică și clima provinciei. Situată în colțul sud-vestic al Chinei, unde lanțurile uriașe Transhimalaice coboară

spre India posterioară, însoțindu-se cu munții catenari ai Tonkingului, provincia Yünnan este o țară muntoasă, având o suprafață mai mare decât a Ungariei, cu aproape 8 milioane locuitori.

Culmile munților ating uneori înălțimea de 7500 metri dela suprafața mării, pe când talpa văilor este la 1500—2500 metri, așadară cam la înălțimea piscurilor carpatine.

Partea cea mai mare a Yünnanului este însă un platou calcaros, tăiat de alviile adânci ale fluviilor, bogat în peșteri, ponoare, cuprinzând și două lacuri mai mari.

Clima provinciei este foarte variată, dar peste tot blândă. Prin văile adânci din vest găsim păduri *tropicale*, nepătrunse de om pământean. Prin platoul sudic clima e mai stămpărată, cu o vară ca pe la Bozen și cu iarnă ca la Neapol. Lanțurile gigantice din nordul Yünnanului sunt acoperite în regiunile inferioare de păduri seculare de toată frumuseța, fiind clima și aci iertătoare, temperată. Mai sus urmează o zonă lată de tufșuri rezistente. Pe încetul zona aceasta de *Rhododendroni* face loc plaiurilor alpine, neobișnuit de bogate în specii, așternându-se ca un covor țesut de mâni măestre până pe la 5100 metri, unde începe zăpada veșnică.

Floră mai bogată ca a Himalaiei învecinate și ca a legendarelor insule

Hawai, mai frumoasă decât a Rivierei, mai variată ca a oricărei alte țări, totuș vegetația aceasta minunată a fost necunoscută până în deceniile din urmă.

Misionarii francezi au fost cei dintâi, cari s'au interesat de flora miraculoasă a acestui colț ascuns de lume, pe lângă munca lor de câștigare a sufletelor păgâne de tibetani, lolo și chinezi. Părintele Delavay a colectat în părțile muntoase la vre-o 4000 de specii pe seama Muzeului din Paris, dintre cari 3000 nouă, necunoscute pân'atunci în știință.

Ca o relevație au fost pentru iubitorii naturii rozele de munte, *Rhododendronii* și *Primulele* (ciuboțica cucului) trimise din aceste regiuni. *Anemone* mari, pompoase; ghințuri albastre, *Gențiana*, de mărime neobișnuită; o floare splendidă, *Incarvillea Delavayi*, cu frunze de *Acanthus* și flori de clopoței roșii; crini neobișnuit de frumoși, *Orhidee* fermecate, *Potentille* de culori strigătoare, *Begonii* variate și siminic — *Leontopodium* mai mare și mai frumos decât pe la noi au eșit la iveală din colecțiile misionarului harnic. Impunătoare au fost numărătoarele forme de arbuști, ca *Spiraea*, *Lonicera*, *Prunus*, *Cotoneaster*, *Buddleia*, apoi curpene (*Clematis*) cu flori mari, aurii; stejari pururea verzi, brazi frumoși ca *Pinus Massoniana* și altele. Conducătorii grădinilor din Franța și Anglia

cerințelor prea înalte. Acest milieum eu mi-l închipuiesc drept un fel de aer și lumină spirituală și-l numesc Dumnezeu, spirit, suflet, idealitate obiectivă, realitate ideală.

(Va urma.)

Tratative în Brașov între delegații Ungariei, Germaniei și României. — În zilele trecute la Brașov a avut loc tratative între delegații statelor amintite cu privire la delăturarea greutăților pentru libera circulație de trenuri între aceste state. La tratative din partea României au luat parte directorul C. F. R. Danelescu, delegatul ministerului de afaceri comune, Pretorian și inginerul C. F. R. Bogdan. Tratativele s'au încheiat cu succes deplin și s'au luat dispoziții prin care se asigură transportul de produse nu numai în prezente ci și pentru viitor.

Delegații germani și români au și părăsit Brașovul.

Tratative între București, Viena și Berlin? — „Balkanska Posta“ din Sofia anunță că relațiunile între România și Puterile centrale se îmbunătățesc.

Intre Germania și Austria deoparte și România de alta sînt în curs convorbiri. Paralele cu acestea se urmează pourparleuri și între Viena și Berlin.

Sosirea d-lui Carp la Viena e interpretată la Sofia, ca semn al apropiatei înțelegeri între România și Puterile Centrale. Carp a plecat la Viena imediat după vizita pe care i-a făcut-o regele Ferdinand la Tîbănești.

Războiul european.

De pe frontul munteneș și regiunea dela Scutari rapoartele oficiali

au fost cei dintîi cari au căutat să profite de acestea surprinzătoare descoperiri. Li-s'au deschis noi posibilități de câștig și succes prin introducerea în horticultură a arbuștilor, arborilor și florilor descoperite de curînd. Clima temperată a Yunnanului a fost doar înainte cheazășie de reușita acclimatizării lor în Europa.

Casa M. M. Veitch trimite pe exploratorul M. E. B. Wilson după semințe și tubere în Yunnan, care s'a și reîntors încărcat cu o pradă bogată. Vine apoi firma M. Bullay din Edinburgh, și trimite pe M. Forrest cu aceeaș însărcinare în edenul chinezesc. Rezultatul expedițiilor lui sunt alte sute de specii nouă, frumoase, descoperite prin munții și codrii Yunnanului nordic, descrise de profesorul L. Diels și alții.

După explorările acestea și a oficiantului de vîmi Dr. A. Henry, Yunnanul se părea inexhauribil, țara fîgăduinții în privința botanice și a horticulturii. Yunnanul și-a câștigat renume mondial, a devenit California grădinarilor. Atras de această reclamă și profesorul german din Shanghai, Dr. A. W. Limpricht își încearcă norocul botanic în acest ținut renumit. Colecțiile lui trimise la Institutul botanic din Breslau în mare parte au fost determinate și studiate de autorul acestor șire. Și iarăși au eșit la iveală printre plantele

nu ne anunță nimic. Acțiunea militară a Austro-Ungariei în Albania e urmărită cu multă atenție de Italia, care lucră mult pentru fortificarea Durazzului și Valonei unde Italia voiește să debarce 50 mii ostași.

În Albania trupele Austro-Ungare înaintează mereu spre Durazzo trecînd peste râul Ismi. După informațiile ziarului »Secolo« în Durazzo sunt toți ostașii sârbi cari au fost siliți să se retragă din San Giovanni di Medua. Probabil, că trupele Austro-Ungare vor întâmpina aici rezistență. După informațiile ziarului »Novoje Vremja« între trupele bulgare și ale lui Essod se dau lupte mari. Asupra portului dela Salonic apar des aeroplane germane, cari cu bombe neliniștesc trupele ententei de aici. Față de Grecia ententa continuă terorizările obișnuite ocupînd insule și porturi eline.

† Episcopul Dr. Vasile Hossu.

— Voci de presă. —

„Cultura Creștină“.

La vrăsta de 32 ani, repositul a intrat în capitulul metropolitan de canonic-cancelar. Incredințându-i-se organizarea centrală a domeniilor fundamentale, de mare importanță pentru asigurarea instituțiilor noastre culturale, a fost numit inspectorul acelei organizații. Ca delegatul capitolului a luat parte la conciliul provincial din 1909, unde a fost numit secretar I. Din incredințarea Ordinariatului a făcut vizitațiuni canonice spre bucuria, mîngăierea și edificarea acestora, cari au fost fericiți să asculte pe acest

muncitor neobosit, cugetător adânc și ales orator. În curînd a fost numit prelat papal.

Cu agilitatea, istețimea ce-l caracterizau și în urma cercului larg de cunoștințe, ce avea, a fost sufletul alor două pelerinaje la Roma, făcute pentru întărirea credinței și ridicarea mîndriei noastre naționale.

Adurmitul episcop, încă tînăr profesor, a luat parte activă în toate luptele noastre politice și culturale. „În epoca memorandistă cea mai frămîntată, și care ne-a cerut jertfele cele mai multe“, — scria în „Lupta“ ziaristul I. Russu-Șirianu cu prilejul morții Drului Bunea — „Blajul a trimis în luptă pe doi dintre cei mai distinși reprezentanți ai generațiunii de atunci: Dr. A. Bunea... și pe Dr. V. Hossu... Amîndoi simpatici, amîndoi aprețiați, atît pentru inteligența și cultura lor înaltă, cît și pentru manierele lor alese. Împreună veniau la conferențele din Sibiu și împreună petreceau... cuvîntul lor avea greutate mare: Vorbiau în numele Blajului istoric, a tradiției seculare, scumpă tuturor Românilor. Ei se deosebeau însă între dînșii, în ce privește mai ales tactica luptei“. În procesul memorandumului repositul episcop a fost șeful biroului de presă. La adunările generale ale „Asociațiunii“ vorba lui îndrumătoare eră ascultată cu viu interes și cu plăcere. Mai pe urmă a participat la adunarea generală jubilară, din Blaj, dela 1911, cînd împreună cu toți arhieriei români din Ungaria a format cea mai frumoasă perlă în mozaicul splendid al faptelor neuitate dela aceea adunare memorabilă.

Din 1903 pînă la moarte a păstărit, succesive, turma cuvîntătoare din două dieceze tinere: din a Lugojului și a Gherlei, adaugînd nouă opere la cele ale antecesorilor săi, pășind pe drumuri și avîntîndu-se spre înălțimi, de cari puțini dintre muritori ar fi avut curajul să se apropie. În dieceza Lugojului și-a cercetat oile, vizitînd fiecare

Dacă am crede în metamorfozele lui Ovidiu, ne-am putea teme, că albele corole ale *Gessneraceelor* din Yunnan se vor păta pe veci cu stropii de sânge ai revoluției, că să vor cerni seninele flori albastre-azurii ale *Codonopsisului* și ale macilor, că *Primulele* grațioase și *Rhododendronii* pururea verzi își vor depune hainele de sîrbătoare vîzînd atîta jale în jurul lor pe urma luptelor fratricide.

Și ne doare inima știînd, că nu le putem oferi o patrie mai bună, o lume fericită prin plaiurile noastre.

Nu suntem doară cu nimic mai buni nici noi ca sălbatecii *loloși* și *tibetani* din Yunnan, ori ca *chinezii* lui Juansikkai.

Ab uno disce omnes.

După unul, îi judeci pe toți ceilalți.

Virgiliu, *Encida* II, 65.

Adhuc sub iudice lis est.

Procesul e încă în judecată.

Horatiu, *Ars poetica*, v. 78.

Locuțiunea e întrebuințată spre a arăta că o chestie nu-i rezolvată, că învoirea nu s'a făcut încă.

Adversae res admonent religionem.

Nevoile te învață să te închini.

Titu Liviu, V. 51, 8.

MARIAN: »Dicționar de citate«.

parohie, unele chiar și de mai multe ori, când s'a interesat amănunțit de întreaga viață credincioșilor: de sufletul și de trupul lor, stând de vorbă și cu cel din urmă și învățând pe toți de pe amvon și din scaunul mărturisirii cu autoritate, cu răbdare, cu iubire și intimitate de părinte. Cu multe alergări și capacitări i-a succes, să asigure existența și dezvoltarea școlilor elementare și după sancționarea legii aponyiane. A dat ordine pentru lupta împotriva alcoolismului. A îmbrățișat cu căldură misiunile sacre populare, a sfătuit și a ajutat ținerea lor și în 1912 le-a organizat în reunione.

Deplin convins despre importanța reuniunilor pentru înfrumșetarea altarelor, atât în ce privește ridicarea moralului public, cât și mai ales pentru deșteptarea și întărirea credinței în Euharisticul Hristos, în consistorul plenar ținut în 1912 a decretat, că în fiecare parohie să se înființeze reuniune pentru înfrumșetarea bisericii. A deschis un internat de băieți și a realizat visul și dorințele și a antecesorilor săi, ridicând în Lugoj un impozant și modern seminar pentru ocrotirea și educarea clerului tinăr, care înainte își făcea studiile împrăștiat prin diferite seminarii catolice din patrie. Cine ar putea arăta însemnătatea deschiderii acestui institut pentru centrul diecezei, pentru înșuș dieceza și pentru cultura noastră românească?!

(Va urma.)

† Ioan Albon.

Ce e moartea unui soldat de rând când căpitanul însuși piere? Și totuși când soldatul piere cu arma în mână pe câmpul de onoare, împlinindu-și cu sfințenie datorința sa, numele trebuie să-i rămână neperitor.

Am asistat cu lacrimile în ochi și cu durerea în inimă la ireparabila pierdere, ce biserica noastră a îndurat-o prin moartea neuitatului episcop Vasile Hossu. Iar azi suntem siliți a remarca moartea unui vrednic preot dela sate, care în cercul său restrâns de activitate a fost un adevărat apostol. Părintele Ioan Albon, parohul Doștatului și v.-protopop onorar, a repausat în Domnul la 23 Ian. în Sebeșul-săsesc. Până ce a mai avut un picur de putere în vinele-i bărbătești, n'a voit să-și plece capul nici sub cele mai grele lovituri. Azi însă gârbovit de ani și istovit de putere, după ce a mai binecuvântat odată casele credincioșilor săi iubiți, după ce a mai sfințit odată apele în ziua de Bobotează, lovit fiind de o boală grea, n'a putut să mai reziste. La recomandăția medicului, alergă în grabă la spital, unde nădăjduia să-și recâștige sănătatea, dar totul a fost zădarnic, căci abia sosit acolo, a trecut la cele vecinice. Miercuri a sărbătorit Botezul Domnului cu credincioșii săi pe pământ, iar Dumineca următoare a petrecut-o

cu Ingerii în ceriu. Osămintele i-au fost înmormântate Marți în 25 Ian. în cimiterul gr.-cat. din Sebeș. De mare pompă a fost învrednicit neuitatul părinte. Fiii și mai ales ficele sale din »Reuniunea Mariană«, înființată de dânsul abia de o jumătate de an, pe lângă toate greutățile, au voit să-l petreacă până la groapă, dându-i cinstea din urmă și aici de parte de satul său.

Binecuvântarea osămintelor s'a făcut în biserica gr.-cat. din Sebeș, unde protopopul locului prin o frumoasă cuvântare a întretesut viața plină de muncă și de roadă a repausatului, arătând ce e în stare să facă un preot conștiu de chemarea sa.

În numele credincioșilor din Doștat a vorbit preotul Dr. Ioan Roșiu, care din turma părintelui Albon a ieșit și lui îi datorește stalul preoției, în care azi se află.

Dormi în pace suflet nobil, tu ți-ai primit cununa neperitoare din mâinile dreptului judecător! Odihnește acum, căci viața întreagă ți-a fost o luptă pentru mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor! Roagă însă pe Hristos ca să binecuvinte biserica sa tot cu astfel de preoți, cari să fie după a Lui inimă! Și să trimeată darul său mângâitor îndureratei familii, ce ai lăsat în urmă!

Unul dintre fiii săi sufletesti.

Informațiuni.

Despre cultura preoției neunite din Balcani. »Stimmen von Bosnien« a publicat un articol, din care se vede lipsa totală de cultură în trecut a tagmei preoțești din statele balcanice. În Bosnia și alte părți, unde cariera preoțească era considerată ca un simplu mijloc de trai, înainte de anexare au fost mulți preoți analfabeți. Întreaga cariera de preot se isprăvea în două-trei săptămâni în Belgrad unde se învăța lucrurile mai elementare din tipic Episcopii de cele mai multe ori erau greci, cari nici nu înțelegeau limba poporului. Scaunele episcopoești se cumpărau cu bani dela patriarhul din Constantinopol.

Mai înapoiată în cultură era preoția din Serbia. Așa, Demetrius, metropolitul dela Belgrad avea patru clase gimnaziale și teologia. Nikanov a fost preot un demoralizat la sate. Episcopul din Cucan a fost finanț prin Ungaria de sud, nu avea nici o clasă gimnazială și nici teologia. Succesorul lui Sava era analfabet. Melentius episcop de Timoc, mai târziu de Zajecar, ca tinăr a fost calfă de păpușar în Valjevo, după aceea birjar în Obrenovac și călugăr. În mănăstire din cauza unui furt a fost silit să moară în Rusia.

Un erou. Cu eroul Augustin Aldea, plutonier la artileria de munte am făcut cunoștință în zilele trecute. A luptat mai

multe luni pe frontul rusec alături de trupele germane, în care timp s'a purtat ca un adevărat erou săvârșind fapte pentru care a fost distins cu cele mai mari decorații. Pe pieptul eroului Aldea atârna medalia de aur cl. II. primită dela Împăratul Germaniei ca recunoștință pentru salvarea tunului la cari servia. Dintre toți camarazii lui de artilerie a rămas singur în viață, și fără să-și piadă prezența căutând scăpare din focul infernal al artileriei inimice, ca un soldat fidel jurământului depus, mântuindu-și viața, a salvat singur din mâinile inamicului tunul la care era împărțit. Alături de medalia de aur clasa II-a pentru vitejie atârna medalia de argint clasa I cu care a fost decorat din partea comandai supreme peste trupele la cari eroul Aldea își făcea serviciul — pentru ținuta eroică dovedită la desele asalturi la cari el a luat parte. Dorim eroului Aldea să scrie în cartea de vitejie a armatei noastre și pe mai departe fapte eroice prin cari să stoarcă admirația străinilor.

Dăruire. Dl Dr. Emanuil Doctor, medic practic în Viena a trimis la adresa subsemnatului, 25 cor., însoțindu-le de următoarele șiruri: »Trimit suma asta pentru alinarea durerilor micilor și lipsiților învățăcei meseriași«.

Dl Doctor este unul dintre pușinii nostri intelectuali, care an de an își aduce aminte de meseriașii nostri, pentru care faptă îi aducem mulțumirile călduroase ale sărmanilor ucenici — uitați aproape de toată lumea. Dumnezeu să-i răsplătească cu bine!

G. Precup, prezident.

Deocamdată nu se pun în circulație banii de fier. Ministrul de finanțe a decis — după cum am anunțat — să pună în circulație banii de fier, ca să se ușoreze schimbul cu bani de valoare mai mică. Punerea în circulație a noilor monete ministrul de finanțe nu o află de necesară, rămânând introducerea lor deocamdată în suspens.

Scumpete enormă în Muntenegru. Ostașii nostri cari luptă pe frontul muntenegrin spun, că în Muntenegru prețul articlilor de alimentație e foarte mare. Prețul unui kilogram de pâine e 18 coroane, un kilogram de zahăr e 10 cor., iar un litru de lapte e 2 cor.

Posta Administrațională

Am primit și chitan abonamentele dela: *Cetate de baldă* pe 31/10 1915—31/10 1916. — *Lunca* (tr. Blaj) pe 1916 sem. 1-iu. Nrii Vi-se trimite. — *Ungvár* pe 1916 sem. 1-iu. — *Vasláb* pe 1915. — *Jancshid* pe 1915. — *Pădăruș* pe 1915 sem. 1-iu. — *Tasnádszántó* pe 1913, 1914 și 1915. — *Boarta* pe 1916 sem. 1-iu. — *Reghin* pe 1916. Adresa o schimbăm mai târziu. — *Sâniacobul de câmpie* pe 1/7 1905—1/12 1907. — *Járszurdok* pe 1910—1912. — *I. J. Gherla* pe 1916 sem. 1-iu. — *Arpașul inf.* pe 1916 sem. 1-iu. — *Arpașul inf.* pe 1916 sem. 1-iu. — *Sâmboteles* pe 1916. — *Ósebeshely* pe 1916. — *Náprade* pe 1916 sem. 1-iu. — *Désorbó* pe 1/7 1913—10/8 1914. — *Dermir* pe 1916 sem. 1-iu. — *Gáddlin* pe 1916. —

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suceu.